

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S.**, s. r. o., P.T., proti žalovanému: **J. J.**, správca konkurznej podstaty úpadcu M., spol. s. r. o., P.P., **o určenie pravosti a poradia pohľadávky**, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. októbra 2009, č. k. 12Cbi/9/2003-121, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. októbra 2009, č. k. 12 Cbi/9/2003-121 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 21. októbra 2009, č. k. 12Cbi/9/2003-121 pripustil, aby do konania na strane žalobcu namiesto spoločnosti V., a. s., B.B. vstúpila spoločnosť S., s. r. o., P.T.. Ďalej rozhodol tak, že žalobu zamietol a účastníkom nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že právny predchodca žalobcu V., a. s., B. žalobou doručenou súdu 21. februára 2003 žiadal, aby súd určil, že jeho pohľadávka vo výške 16 599 652,-- Sk prihlásená v konkurznom konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 4K/104/02 je nesporná a je, pohľadávkou proti podstate. Tvrdil, že po vyhlásení konkurzu na majetok úpadcu M., spol. s. r. o. P. si v zmysle výzvy súdu v stanovenej lehote prihlásil 7. januára 2003 uvedenú pohľadávkou, ktorú mu SKP na prieskumnom pojednávaní 24. januára 2003 poprel pre neúplnosť predložených dokladov.

V priebehu konania pôvodne označený žalobca oznámil súdu listom z 19. októbra 2008, že Zmluvou o postúpení pohľadávok z 10. septembra 2008 postúpil pohľadávku, ktorá je predmetom konania postupníkovi S., s. r. o., P.. Postupník súhlasil so svojim vstupom do konania, a preto súd v súlade s ust. § 92 ods. 2, 3 O. s. p. pripustil zmenu účastníkov na strane žalobcu.

Z obsahu konkurznej prihlášky vyplýva, že žalobca si v konkurze prihlásil svoju pohľadávku s poukazom na zmluvy o nájme nebytových priestorov v znení dodatkov uzatvorených s úpadcom 1. marca 1999 a 1. marca 2000. Prihlásená pohľadávka predstavuje finančné prostriedky investované do majetku úpadcu v dobrej viere, ktoré mu mali byť vrátené úpadcom v podobe dlhodobého nájmu nehnuteľností. Vyhlásením konkurzu sa stal jeho nárok na vrátenie investovaných finančných prostriedkov splatný.

Súd prvého stupňa sa s tvrdením žalobcu nestotožnil z obsahu predložených zmlúv o nájme nehnuteľností nevyplýva konkrétny záväzok úpadcu, ako prenajímateľa, zaplatiť nájomcovi za ich opravy prípadne úpravy.

Naopak, žalobca sa v zmluvách zaviazal ako nájomca, bezplatne uskutočniť opravy a úpravy prenajatých nehnuteľností. Investície mali byť zohľadnené vo výške nájomného počas dohodnutej doby nájmu. Nájomné zmluvy ani zápisnice z VZ nepovažoval prvostupňový súd za dôkaz o vzniku pohľadávky žalobcu proti úpadcovi v uplatnenej výške.

Keďže žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno o tvrdených skutočnostiach, súd prvého stupňa žalobu zamietol.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote žalobca i žalovaný.

Žalobca v odvolaní navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil tomuto na ďalšie konanie z týchto dôvodov. Napadnutý rozsudok je vecne nesprávny, súd prvého stupňa pripustil odvolateľa do konania až vo svojom rozhodnutí. Keďže odvolateľ nebol účastníkom konania, nemohol súdu predkladať žiadne listinné dôkazy a byť v konaní vypočutý ako jeho účastník, čím mu bolo odňaté právo konať v tomto konaní.

Odvolaateľ ďalej predložil odvolaciemu súdu Dohodu o uznaní pohľadávky z 10. augusta 2009 uzatvorené so žalovaným, ktorú nemohol súdu predložiť, keďže nebol účastníkom konania.

Žalovaný vo svojom odvolaní uviedol, že žiada napadnuté rozhodnutie súdu I. stupňa zrušiť a vec vrátiť na nové konanie, keďže prvostupňový súd pripustil zámenu účastníkov konania podľa ust. § 92 ods. 2, 3 O. s. p. až v samotnom rozhodnutí, čím sa neumožnilo spoločnosti S., s. r. o. účinne uplatniť svoje práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolania účastníkov konania podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k názoru, že odvolaniam účastníkom konania je potrebné vyhovieť.

Dňa 9. októbra 2009 (č. I. X.) žalobca oznámil súdu I. stupňa, že postúpil predmetnú pohľadávku obchodnej spoločnosti S., s. r. o., P. a to vzhľadom na jeho predvolanie na nariadené pojednávanie na deň 21. októbra 2009.

Súd I. stupňa 12. októbra 2009 vyzval s. r. o. S.P., aby predložil súdu Zmluvu o postúpení pohľadávky a oznámili, či súhlasia so vstupom do konania na strane žalobcu.

Spoločnosť S., s. r. o., P. výzvu prevzala 15. októbra 2009 a faxovým podaním z 21. októbra 2009 o 8.32 hod. reagovali na výzvu súdu tak, že súhlasia so vstupom do konania na strane žalobcu a zároveň zaslali súdu fotokópiu Zmluvy o postúpení pohľadávok z 10. septembra 2008 (č. I. X.). Prvostupňový súd dňa 21. októbra 2009 v neprítomnosti žalobcu V., a. s. a J.a J. SKP M., s. r. o., P. žalovaného rozhodol o pripustení, aby do konania na strane žalobcu namiesto spoločnosti V., a. s., R. vstúpila spoločnosť S., s. r. o., P. a následne rozsudkom žalobu zamietol.

Podľa ust. § 1 O. s. p. Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov, v Občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam ich osôb.

Občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti a slúži na jej upevňovanie a rozvíjanie. Každý má právo domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo ohrozené alebo porušené (§ 3 O. s. p.).

Podľa ust. § 6 O. s. p. v konaní postupuje súd v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv, bola rýchla a účinná.

Z procesného hľadiska je teda súd povinný svojou činnosťou zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu (denegatio iustial). Je teda povinný zabezpečiť výkon spravodlivosti v rozsahu zabezpečenia ústavných práv (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky). Nezabezpečenie práva na spravodlivý súdny proces v konečnom dôsledku znamená nielen porušenie ústavy, ale aj porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Prvostupňový súd svojím postupom t. j. pripustením, aby do konania na strane žalobcu namiesto spoločnosti V., a. s., R. vstúpila spoločnosť S., s. r. o., P. porušil čl. 46 Ústavy SR t. j. nezabezpečením práva na spravodlivý súdny proces.

Súd I. stupňa napriek tomu, že postupoval podľa Občianskeho súdneho poriadku, čo bolo inak v súlade s formálno-procesnými ustanoveniami, sa však ich aplikáciou dostal do rozporu s čl. 46 Ústavy resp. čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, keď rozhodnutím o pripustení účastníka na strane žalobcu podľa ust. § 92 ods. 2, 3 O. s. p. a následnom rozhodnutí v merite veci odňal pristúpenému účastníkovi konania na strane žalobcu – spoločnosť s. r. o. S. možnosť konať tým, že tento nebol v konaní vypočutý a nemohol v konaní predkladať dôkazy (napr. dohoda o uznaní výšky a pravosti prihlásenej konkurznej pohľadávky č. I. X.).

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu I. stupňa podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu I. stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.). Bude preto úlohou súdu I. stupňa, aby rozhodol o návrhu žalobcu (č. I. X.) a súhlasu s. r. o. S. (č. I. X.) tak, aby sa k tomuto rozhodnutiu mohla pristupovať strana vyjadriť a následne, aby s týmto žalobcom prvostupňový súd konal a vo veci znova rozhodol a to aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 29. novembra 2010

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková